

การศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1

The Study of the Educational Institution Strategic Planning under

Loei Primary Educational Service Area Office 1

มานนท์ พรรณรักษ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Manont Pannarak

Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

E-mail: manon.pan@student.mbu.ac.th

วันที่รับบทความ: 10 ตุลาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ: 10 พฤศจิกายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 13 พฤศจิกายน 2566

Received: October 10, 2023; Revised: November 10, 2023; Accepted: November 13, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพของปัญหาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ทั้งหมดจำนวน 294 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 6 คนและครูผู้สอน 288 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยสังกัดในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 47 คน ขนาดกลาง จำนวน 168 คน และ ขนาดใหญ่- ใหญ่พิเศษ จำนวน 79 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ independent simple t-test และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับการปฏิบัติจากค่าเฉลี่ยสูงมาต่ำคือ การควบคุมกลยุทธ์ รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดทิศทาง และการกำหนดกลยุทธ์ ส่วนที่มีการพัฒนาด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันโดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตาม ผู้บริหารและครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาต่างต่างกันและโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกด้าน

คำสำคัญ: การวางแผนกลยุทธ์; การบริหารการศึกษา; การควบคุมกลยุทธ์

Abstract

The objectives of this research were to 1) to explore the condition of the problem of strategic planning in educational institutions under Loei Primary Educational Service Area Office 1; and 2) compare opinions on strategic planning in educational institutions under Loei Primary Educational Service Area Office 1 classified by gender, position, work experience, and school size. This research is based on a survey. The sample group for this study included 294 administrators and instructors from the Office of Loei Primary Educational Service Area Office 1, including 47 from small educational institutions, 168 from medium-sized educational institutions, and 79 from large - extra-large educational institutions. The questionnaire was used as a data collection instrument. Statistics for independent simple t-test and t-test data analysis, including mean and standard deviation.

The results of the study found that: 1) Development of Educational Institutions' Strategic Planning in Loei Primary Educational Service Area Office 1, overall and in each aspect, at the highest level when considering each element, in order of operation from high to low averages. Strategic Implementation Control is followed by strategic leadership, and Organizational Direction. Strategic Formulation is the least developed field. 2) The comparison of the development of strategic planning for educational institutions under Loei Primary Educational Service Area Office 1 grouped by school size revealed that small schools had distinct practices in general and in each aspect. In every way, it is more practical than the major colleges. 3) The results of a comparison of strategic planning development for educational institutions within Loei Primary Educational Service Area Office 1 classified by administrators and teachers with different levels of experience. There are several perspectives on educational institution development, and smaller schools are more practical in all respects than larger schools.

Keywords: Educational Institution Strategic Planning; Education administration;
Strategic Control

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็น ตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศแต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมาก หลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษาและข้ามวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกันและทำงาน ร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและเน้นของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณพ.ศ. 2565 บนหลักการของการยกระดับคุณภาพของการศึกษาโดยมีการศึกษาวิจัยถอดบทเรียนความสำเร็จในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

การศึกษานับเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการพัฒนามนุษยชาติ เป้าหมายสูงสุด ของการจัดการศึกษาของทุกประเทศล้วนมุ่งสู่การพัฒนาพลมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกแห่ง การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาและ บริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสของการเปลี่ยนแปลง (วิโรจน์ สารรัตนะและณมน จินนังสุวรรณ, 2560:113) นอกจากนี้การศึกษาในปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีและการ สื่อสารการศึกษา (Interactive Age) ซึ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Education) โดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อมูล ข่าวสารเกิดขึ้น อย่างมากในแต่ละวัน ทำให้สามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ตลอดเวลาไม่ว่า จะอยู่บนส่วนใดของโลกก็ตาม เยาวชนไทยจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้เพียงแคในห้องเรียนเหมือนเช่นในอดีตได้อีกต่อไป เนื่องจากภายนอกห้องเรียนนั้นยังมีสิ่งที่ดึงดูดความสนใจอีกมากมาย การพัฒนา เยาวชนไทยจึงต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning Saus) ควบคู่กับทักษะชีวิต (Life SkL) เพื่อมุ่งไปสู่ทักษะเพื่อ การดำรงชีวิต (21st Century Skills) ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่ง เป็นเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพล สูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของการบริหารและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่มีความคิดเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาส่วนหนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการ บริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ในสถานศึกษา คือ ระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด การบริหารจัดการ ที่ทำให้สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ คือ สถานศึกษาต้องเป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัตถุ และเทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถ จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการ

เรียนรู้ ส่งผลให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด ได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสังคม รวมทั้ง เป็นสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชน และสถานศึกษาใกล้เคียง ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสำคัญ การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน 2) สภาพแวดล้อมด้านการเรียน 3) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร 4) สภาพแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่ (Alexander W Astin, 1968:9-14)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางภาษาอังกฤษ มีจุดอ่อน เรื่องครูไม่ใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ครูและผู้บริหารไม่เห็น ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ มีอุปสรรค เรื่องสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และยังพบว่าผู้นำทางการศึกษายังไม่กล้าเปลี่ยนแปลงการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1, 2560) เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง มีการดำเนินการอย่างเป็น รูปธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร อันจะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพ และเปลี่ยนแปลงการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียนที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน มีการทำงาน เป็นทีม ทันเหตุการณ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา และสามารถดำเนินการพัฒนางานทุกด้าน ในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไป ใช้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะสำคัญ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ครูสามารถส่งเสริมและให้โอกาสผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ คอยให้ ความช่วยเหลือ แนะนำแก้ปัญหาและให้กำลังใจ รวมถึงการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ จึงกำหนดจุดเน้นเพื่อใช้ในการพัฒนา ด้านการศึกษาขึ้น เพื่อให้โรงเรียนนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานครูสามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1, 2560)

จากการพบปัญหาที่เกิดจากวางแผนกลยุทธ์ภายในและภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา และการได้รับความคาดหวังจากสังคม ทุกฝ่ายจึงควรเข้า มามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้รับมาตรฐาน นอกจากนี้ความสำคัญ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ ควบคู่คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมเราทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ผู้บริหาร สถานศึกษามีส่วนสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ ปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นกับการวางแผนกลยุทธ์ ที่จะนำ องค์กรสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหาร และถือเป็นภารกิจร่วมกันของทุกคนในสถานศึกษา ดังนั้นการนำหลักการและแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการบริหารที่เหมาะสมท่ามกลางสภาวการณ์เปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมของการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาที่ส่งเสริมการบริหารงานในสถานศึกษา ตลอดจนเพื่อให้ผู้บริหาร สถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

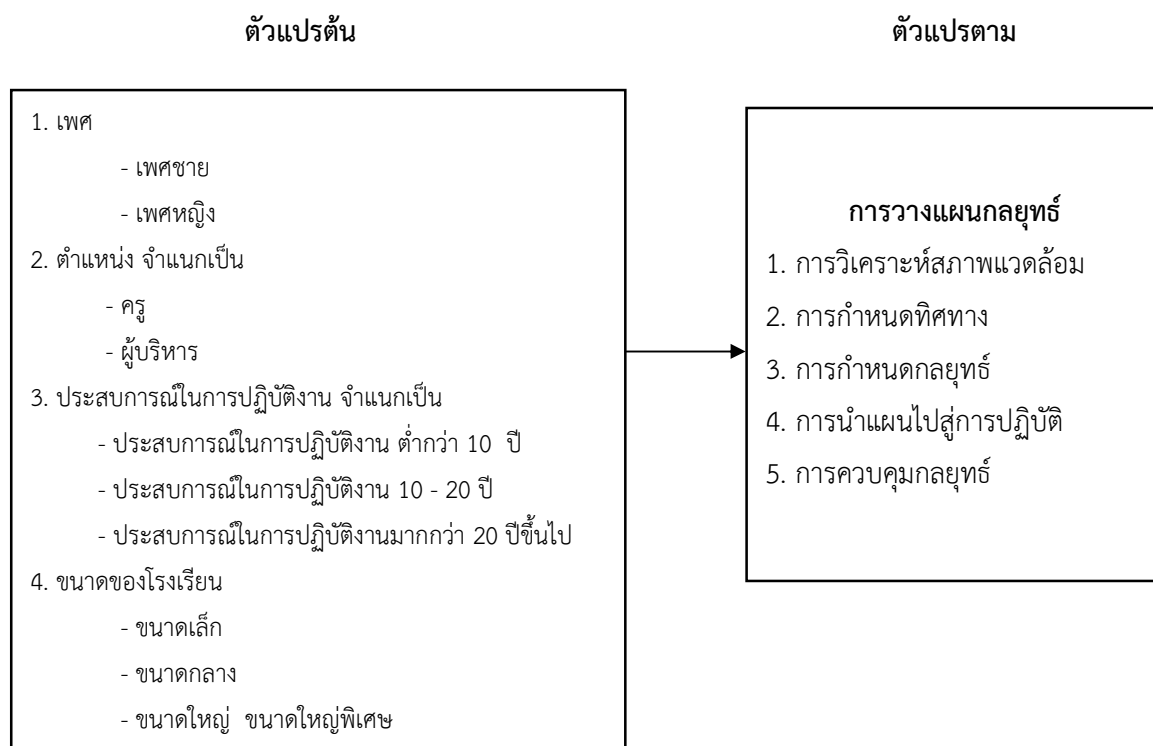
1. เพื่อศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูมีเพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูมีตำแหน่งที่ต่างกันมีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครูมีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ครั้งนี้ ได้กรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 1,246 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 294 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejci and Morgan, 1970 : 607 - 610) โดยใช้โรงเรียนในอำเภอต่างๆของเขตพื้นที่การศึกษาเป็นขั้นของการแบ่งรายละเอียดดังตาราง 3.1 หลังจากนั้น คัดเลือกครูของแต่ละอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกออกเป็น 5 ด้าน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทาง การกำหนด กลยุทธ์ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การควบคุมกลยุทธ์

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือและการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนี ความ สอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนเมืองเลย จำนวน 30 คน

7. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม เท่ากับ 0.92

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการ วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ ตอบ แบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลยเขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การ ทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (F-test) เมื่อ

พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference ; LSD)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferencial Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า t-test และการ ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference ; LSD)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 แสดง ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ลำดับและการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การวางแผนกลยุทธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับ	แปลผล
1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.55	0.54	5	มากที่สุด
2) การกำหนดทิศทาง	4.57	0.53	3	มากที่สุด
3) การกำหนดกลยุทธ์	4.56	0.53	4	มากที่สุด
4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.57	0.52	2	มากที่สุด
5) การควบคุมกลยุทธ์	4.59	0.52	1	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	0.53		มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การวางแผนกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวางแผนกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการควบคุมกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52) รองลงมาได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) ด้านการกำหนดทิศทาง ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.53) และ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.54)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามเพศ โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวางแผนกลยุทธ์	ระดับการปฏิบัติ				t	p-value
	เพศชาย		เพศหญิง			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.65	0.40	4.49	0.40	2.11	0.03
2) การกำหนดทิศทาง	4.69	0.35	4.51	0.42	2.40	0.04
3) การกำหนดกลยุทธ์	4.66	0.33	4.50	0.43	2.17	0.01
4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.69	0.34	4.50	0.42	2.57	0.04
5) การควบคุมกลยุทธ์	4.71	0.33	4.49	0.43	2.92	0.03
รวมเฉลี่ย	4.68	0.35	4.49	0.42	2.43	0.03

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 2 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามเพศในภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติผลปรากฏว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การควบคุมกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.33) รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.34) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวางแผนกลยุทธ์	ระดับการปฏิบัติ				t	p-value
	ผู้บริหาร		ครู			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.47	0.37	4.55	0.56	2.17	0.04
2) การกำหนดทิศทาง	4.57	0.34	4.57	0.36	2.39	0.04

การวางแผนกลยุทธ์	ระดับการปฏิบัติ				t	p-value
	ผู้บริหาร		ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3) การกำหนดกลยุทธ์	4.59	0.34	4.56	0.37	2.44	0.02
4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.56	0.36	4.68	0.41	2.38	0.03
5) การควบคุมกลยุทธ์	4.66	0.33	4.59	0.43	2.92	0.03
รวมเฉลี่ย	4.57	0.34	4.59	0.42	2.46	0.03

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามขนาดตำแหน่งในภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติปรากฏว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การควบคุมกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.33) รองลงมาคือ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.34) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.37)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของ การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวางแผนกลยุทธ์	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน								
	ต่ำกว่า 10 ปี			10 - 20 ปี			มากกว่า 20 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.54	0.31	มากที่สุด	4.57	0.47	มากที่สุด	4.54	0.25	มากที่สุด
2) การกำหนดทิศทาง	4.54	0.30	มากที่สุด	4.60	0.44	มากที่สุด	4.56	0.27	มากที่สุด
3) การกำหนดกลยุทธ์	4.53	0.34	มากที่สุด	4.59	0.44	มากที่สุด	4.57	0.29	มากที่สุด
4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.50	0.30	มากที่สุด	4.61	0.43	มากที่สุด	4.57	0.30	มากที่สุด
5) การควบคุมกลยุทธ์	4.54	0.32	มากที่สุด	4.63	0.43	มากที่สุด	4.60	0.27	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.53	0.31	มากที่สุด	4.60	0.44	มากที่สุด	4.56	0.27	มากที่สุด

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.27) และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.31)

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวางแผนกลยุทธ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.046	2	0.23	6.13*	0.008
	ภายในกลุ่ม	41.62	291	0.143		
	รวม	41.67	293			
2. การกำหนดทิศทาง	ระหว่างกลุ่ม	0.168	2	0.64	5.29*	0.009
	ภายในกลุ่ม	38.36	291	0.09		
	รวม	38.53	293			
3. การกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.57	6.93*	0.039
	ภายในกลุ่ม	41.15	291	0.10		
	รวม	42.30	293			
4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.41	1.84*	0.063
	ภายในกลุ่ม	38.83	291	0.10		
	รวม	39.502	293			
5. การควบคุมกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.47	2	0.50	4.29*	0.016
	ภายในกลุ่ม	38.64	291	0.10		
	รวม	39.11	293			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.04	2	0.52	6.86*	0.001
	ภายในกลุ่ม	40.22	291	0.08		
	รวม	41.26	293			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 5 การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลยเขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

การวางแผนของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับมนตรี สิงห์สุวรรณ์ (2556) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นรูปแบบการวางแผน ที่ช่วยให้หน่วยงานได้พัฒนาตนเองได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการวางแผนกลยุทธ์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานเป็นประเด็นสำคัญ นอกจากนี้ สคัสเตอร์ (Schuster) ได้ทำการศึกษาระบบการวางแผนระยะยาวในโรงเรียนประจำท้องถิ่น ผลการศึกษาวិจัยพบว่า การวางแผนจะได้ผลก็ต่อเมื่อเวลาได้ถูกใช้ไปตามแผนจริงและผู้วางแผนเลือกแผนอย่างระมัดระวัง และได้รับคำแนะนำ จากที่ปรึกษาดำเนินขั้นตอนตามกระบวนการวางแผนใช้ภาวะการเป็นผู้นำอย่างถูกต้อง ซึ่งการสร้างกลยุทธ์ในองค์กรที่แตกต่างกันเรื่องที่สร้างขึ้นจะช่วยลดจุดอ่อนและสร้างจุดแข็งในขณะเดียวกัน นอกจากนี้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น ยังช่วยเพิ่มโอกาสและความเสี่ยงในสภาพแวดล้อมภายในองค์กรอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสุภา แขวงเมือง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาใน อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนมพบว่าการวางแผนของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กจะสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาหาจุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและอุปสรรครวมไปถึงการกำหนดทิศทางกำหนดกลยุทธ์และควบคุมกลยุทธ์ได้ดีกว่า ผลการเปรียบเทียบ การพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) สภาพการวางแผนกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กมีการวางแผนกลยุทธ์มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในช่วงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาจากข้อมูลเบื้องต้น พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 40.10 และ

ในช่วงที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ได้บรรจุลงโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นจำนวนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดใหญ่มีครูบรรจุใหม่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินงานให้สำเร็จรู้อย่างดี ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนทำให้เกิดความรู้และทักษะในการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคคลที่จำกัดรวมถึงสภาพแวดล้อมที่จำกัดจึงเป็นเหตุทำให้เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) สภาพการวางแผนกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กมีการวางแผนกลยุทธ์มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้ ปัญหาสูงสุด คือ การวางแผนเก็บ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งที่มีเกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเห็นความสำคัญ และควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของโรงเรียนและการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้านการกำหนดทิศทาง พบว่า ปัญหาสูงสุดด้านการพัฒนาหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคาดหวังที่จะพัฒนาหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จเพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้แล้วพร้อมกัน ด้านการกำหนดกลยุทธ์ พบว่าปัญหาสูงสุดในด้านนี้ คือ การพัฒนาบุคลากรโดย เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้มีประสบการณ์ในการกำหนดกลยุทธ์เป็นวิทยากรให้ความรู้เพื่อแนะนำแก่คณะ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2564). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2566-2570).กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 (2560). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2563-2565**. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2565 จาก https://loei1.go.th/?page_id=570.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 (2560). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2565**. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2565 จาก https://loei1.go.th/?page_id=570.
- มนตรี สิงห์สุวรรณ (2556). **การจัดการศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุภา แขวงเมือง (2557). **การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วิโรจน์ สารรัตน์และณมน จินั่งสุวรรณ (2560). **กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีศึกษาต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- Alexander W Astin (1968). **The College Environment**. Washington, D.C.: American Council on Education.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607 – 610.